

Amazon Ormanlarına Sahra Dopingi

Amazon yağmurormanlarındaki inanılmaz bitki zenginliğinin, Sahra çölündeki tek bir vadiden kaynaklanan ve bu bitkiler için bol miktarda besin içeren çöl tozuna bağımlı olduğu, kulağa inanılacak gibi gelmiyor. Ancak, İsrail'deki Weizmann Enstitüsü'nden araştırmacıların bildirdiğine göre, durum bu.

Sahra'dan Amazon havzasına her yıl milyonlarca tonluk mineral tozunun yol aldığı ve bu tozun Brezilya yağmurormanlarının topraklarını zenginleştirdiği biliniyor. Weizmann Enstitüsü araştırmacılarının keşfi, tozun % 56'sının tek bir yerden; Çad'daki Bodélé çukurundan

kaynaklandığını ortaya koyuyor. Bir diğer bulguları da, Sahra'dan Amazonlara gelen toz miktarının, daha önce düşünülenin üç katı kadar, yani 40 milyon tonun üzerinde olması! "Toz paketi"nin izlediği yolu ortaya çıkarmak için, hem uydu verileri hem de jeolojik verilerden yararlanılmış. Bodélé vadisi, Amazon havzasından 200 kat daha küçük; Sahra'nın da ancak % 0,2 kadarını oluşturuyor. Vadinin bu kadar çok tozun kaynağı olmasının nedeni, iki dağ sırtı arasında kalması. Bu konumuyla hava akışını hızlandıran bir tünel oluşturarak daha fazla tozun taşınmasına aracılık ediyor. Kış mevsimlerinde vadiden kaynaklanan tozun miktarı, günde 700.000 ton kadar.

NewScientist.com News Service, 3 Ocak 2007

2100'ün Dünyasında İklim

Hatırlayabildiğiniz en sıcak yazı gidin ve bundan sonra bütün yazlarınızın en az bu sıcaklıkta geçeceğini düşünün. Zürih Federal Teknoloji Enstitüsü'nden Michèle Bättig ve ekibince geliştirilen yeni ölçeğe bakılırsa, en azından 21. yüzyılın sonunda hayatta kalmış olanlarımızın beklentileri de bundan öteye pek gitmemeli. Ölçek çerçevesinde, iklim değişiminin dünyanın farklı bölgelerini ne şekilde etkileyeceği de haritalanmış. Haritalara bakarak sıcak dalgaları ve seller gibi aşırı iklimsel olayların 22. yüzyıl başında, 20. yüzyıl sonlarına kıyasla ne sıklıkla gerçekleşeceğini an-

lamak mümkün. Çalışma, küresel ısınmanın, iklimi etkileyen doğal değişkenlerle ne şekilde bir araya geleceğini göstermesi bakımından bir ilk. Ölçek yardımıyla, sözcüğümlü, Amazon yağmur ormanlarının bir bölümünün maruz kalacağı iklim değişimi derecesini, Antarktika'nın bir köşesindekiyle karşılaştırmak mümkün. Şekildeki küresel haritalarda, değişikliğin derecesi arttıkça, renk de koyulaşiyor. Tropikler ve yüksek enlemlerde görülen çok koyu bölgelerse, bu durumda en şiddetli değişikliği yaşayacak olanlar. Dünyanın birçok bölgesi için, bu eğilimin şimdiden kendini epeyce hissettirmeye başladığını zaten biliyoruz. Ancak küresel ölçekte bunlar bile hafif kalacak gibi görünüyor.

Ölçek, dokuz farklı iklim değişimi göstergesi ve üç farklı iklim değişimi modeli temel alınarak hazırlanmış. En büyük özelliği de, diğer ölçeklerin merkezinde ortalamalar bulunurken (ortalama sıcaklık ve yağış gibi), bunun iklimsel ortalamalara değil, aşırılıklara dayanan ilk küresel ölçek olması. Ancak, sınırlı kaldığı durumlar da var. "Daha sıcak hale gelecek bölgelerin başat nem oranı artacak bölgelerinkinden farklı olacak elbette" diyor Stockholm Çevre Enstitüsü'nden Tom Downing. "Ölçeğin vurguladığı, risk düzeyinin ikisi için de aynı olduğu."

New Scientist, 18 Ocak 2007

